

AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI
DIRECȚIA GENERALĂ PIAȚĂ ENERGIE ȘI PREȚURI

Nr. înregistrare: 61335 / 05.08.2020

Domnului Gabriel PURICE
Președinte Director general

BURSA ROMÂNĂ DE MĂRFURI
Str. Buzești nr. 50-52, sector 1, București
Fax 021 317 28 78

Referitor: adresa B.R.M. S.A. nr. 4348/24.07.2020, înregistrată la ANRE sub nr. 58.007/24.07.2020 și adresa nr. 4408/28.07.2020, înregistrată la ANRE sub nr.58.640/28.07.2020.

Domnule Președinte Director general,

Urmare solicitărilor de clarificare transmise prin adresa dvs. nr. 4348/24.07.2020 pe marginea Ordinului președintelui ANRE nr. 143/2020 privind obligația de a oferta gaze naturale pe piețele centralizate a producătorilor de gaze naturale a căror producție anuală realizată în anul anterior depășește 3.000.000 MWh și a Ordinului președintelui ANRE nr. 144/2020 privind obligația participanților la piața de gaze naturale de a oferta pe piețele centralizate, vă comunicăm următoarele:

Referitor la interpretarea prevederilor art.6 alin. (3) din Ordinul președintelui ANRE nr. 143/2020: Calculul prețului mediu ponderat, în cazul în care nu există tranzacții în intervalul de 60 de zile anterioare ședinței de licitație, se face luând în considerare prețurile medii ponderate ale tuturor produselor similare înregistrate în aceeași perioadă. Produsele similare ale căror prețuri de tranzacție se iau în calcul sunt toate acelea care se regăsesc în intervalul de 60 de zile menționat, indiferent dacă perioada de livrare este în anul de referință sau în anul/anii următor/următori.

Cu privire la dispoziția comună celor două ordine, prevăzută la art. 5, lit. e): trebuie înțeles faptul că aceasta este o prevedere de ordin general, specifică unui act normativ și nu descrierea unui mecanism de ofertare/tranzacționare. Prin urmare, interpretarea textului este aceea că ordinele care se introduc trebuie să conțină, specificațiile „total”, respectiv „parțial”, în sensul de a nu se utiliza doar una dintre acestea, astfel încât accesul la o cantitate de gaze naturale ofertată pe sensul de vânzare să poată fi permis atât pentru cumpărare integrală, cât și pentru achiziții de loturi, multiplu de 1 MWh/zi.

În argumentarea faptului că spiritul reglementării este acela de a se permite accesul și tranzacția tuturor dimensiunilor de oferte, a se vedea prevederea de la art. 5 lit. f) din Ordinul 143/2020, respectiv aceea de la art.5 alin. (1), lit. f) din Ordinul 144/2020, unde se precizează că: *“ofertele sunt de tipul pereche simplă cantitate (MWh/zi) – preț (lei/MWh), cu maximum două zecimale); cantitatea minimă este de 1 MWh/zi;”*.

Spre exemplificare, plasarea unui ordin de vânzare (V1) pentru o cantitate de 1500 MWh trebuie să poată permite atât corelarea cu un ordin de cumpărare (C1) pentru o cantitate de 1500 MWh, cât și corelarea cu trei ordine (C2, C3, C4) a câte 500 MWh fiecare.

Pe de altă parte, vă rugăm să aveți în vedere faptul că, în conformitate cu dispoziția comună de la art. 4 alin. (2) din Ordinele președintelui ANRE nr. 143/2020 și nr. 144/2020, operatorii titulari ai licenței de administrare a piețelor centralizate „[...] au obligația asigurării cadrului procedural legal și a suportului logistic necesare desfășurării sesiunilor de licitații în condiții concurențiale și în mod transparent, public și nediscriminatoriu, în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui

Str. Constantin Nacu, nr. 3, Sector 2, București, Cod poștal: 020995

Tel: (021) 327 8100. Fax: (021) 312 4365. E-mail: anre@anre.ro. Web: www.anre.ro

ANRE, în calitate de operator de date cu caracter personal, respecta prevederile Regulamentului UE nr. 679/2016

și reglementările interne în vigoare în materia protecției datelor cu caracter personal

Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale, cu modificările și completările ulterioare."

Prin urmare, modalitatea de a realiza și pune la dispoziția participanților mecanismele de tranzacționare, descrise prin proceduri specifice, astfel încât să fie evitate acțiunile/consecințele de tipul celor descrise de dvs. este responsabilitatea exclusivă a operatorului bursier.

Considerăm că prin acest răspuns s-au adus lămuririle necesare și la întrebările pe aceeași temă care fac obiectul adresei dvs. nr. 4408/28.07.2020.

În ceea ce privește comentariile asupra art. 6 alin. (2) din Ordinul președintelui ANRE nr. 144/2020: Prevederea stipulată la acest alineat (intervalul de $\pm 15\%$) nu trebuie înțeleasă în sensul introducerii unei limitări, a unei bariere în procesul de ofertare; acest interval nu reprezintă și nici nu poate fi o marjă/un „spread” în jurul prețului mediu de tranzacționare, în condițiile în care acesta nu este cunoscut la momentul ofertării (fiind calculat și publicat la sfârșitul zilei de tranzacționare). În consecință, participanții au libertatea de a introduce orice prețuri doresc, nerestrictiv, însă la evaluarea gradului de realizare a obligației de ofertare se vor lua în calcul exclusiv ofertele ale căror prețuri se situează în intervalul de variație de $\pm 15\%$, în baza rapoartelor transmise de operatorii piețelor centralizate, care au obligația de a exclude din situațiile transmise ofertele neconforme cu această prevedere.

Prin introducerea acestei variații, s-a urmărit exclusiv stimularea participanților la licitații, în sensul de a oferta în mod corect și responsabil.

Privitor la comentariile și afirmațiile transmise pe marginea dispozițiilor art. 5 lit. d) din conținutul Ordinului președintelui ANRE nr. 143/2020: decizia introducerii contractului cadru emis de ANRE a fost luată avându-se în vedere faptul că aceasta a fost opțiunea unanimă a participanților la consultările care au avut loc pe marginea proiectului Ordinului președintelui ANRE nr. 79/2020, cât și urmare propunerilor primite cu ocazia lansării în dezbatere a proiectului Ordinului președintelui ANRE nr.143/2020.

În ceea ce privește întrebările formulate în cuprinsul adresei B.R.M. S.A. nr. 4408/28.07.2020: Urmare analizării aspectelor prezentate și a propunerilor dvs., vă comunicăm opinia și recomandările autorității de reglementare în ceea ce privește întrebările adresate:

Referitor întrebarea de la pct. 2.1.

Recomandarea noastră este să analizați aceste opțiuni în consultare cu participanții la piață, astfel încât soluția care va fi adoptată să se plieze cerințelor legale, respectiv acelor care impun ca tranzacțiile pe piețele centralizate să respecte principiile de transparență și tratament nediscriminatoriu, în condiții de concurență loială. Cadrul de reglementare (Ordinul nr. 144/2020) conferă participanților dreptul de utiliza oricare din tipurile de contracte-cadru asociate tranzacțiilor bursiere, în conformitate cu prevederile Ordinului președintelui ANRE nr.105/2018 pentru aprobarea Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale, cu modificările și completările ulterioare.

Prin această reglementare nu s-a intenționat crearea unor piețe distincte, ci accesul egal și neîngrădit la toate sursele de gaze naturale care sunt disponibilizate pe piață de producătorii titulari ai obligației de ofertare, precum și impulsionearea creșterii lichidității pe piețele centralizate de gaze naturale.

Referitor la opinia dvs. privitoare la cele prezentate în cadrul pct. 2.2, respectiv aceea că, pentru a putea fi luate în considerare pe piața dublu competitivă, cităm: „ [contractele EFET n.n.] *trebuie să fie contracte care au clauze specifice convenite înainte de încheierea tranzacției și totodată este preferabil ca acestea să aibă aceeași termeni standard tip EFET valabili pentru toți participanții la piață*”:

Piețele de gaze naturale trebuie să asigure accesul liber și neîngrădit tuturor participanților la piața de gaze naturale, și în primul rând al furnizorilor mici și clienților finali, iar operatorii piețelor centralizate trebuie să le ofere cadrul necesar tranzacționării.

În legislația secundară emisă de ANRE, în speță în cadrul *Regulilor generale privind piețele centralizate de gaze naturale aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 105/2018 (Reguli generale)*, cu modificările și completările ulterioare, la art. 2 alin. (3) lit. b) este prevăzută utilizarea, în cadrul pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung, a contractelor standard tip EFET ce reflectă condițiile specifice pieței gazelor naturale din România și a contractelor preagreate între părți, fără nicio referire la mecanismul utilizat în tranzacție, respectiv:

”(3) Piața produselor standardizate pe termen mediu și lung reprezintă cadrul organizat de tranzacționare a gazelor naturale în baza:

.....
b) unor **contracte standard EFET ce reflectă condițiile specifice ale pieței gazelor naturale din România, contracte preagreate de către părțile participante la tranzacție sau contracte de vânzare-cumpărare propuse de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare**, cu termen suspensiv de minimum 2 (două) zile calendaristice de la data încheierii tranzacției, având ca obiect transferul dreptului de proprietate în PVT, pe baza raportului de tranzacționare, asupra unor cantități de gaze naturale ce nu pot fi modificate ulterior și care urmează a fi livrate în PVT, în profil constant stabilit prin contract, pentru o perioadă de timp mai mare de o zi gazieră.”

În același timp, în cadrul art. 8 lit. h)-m) din Regulile generale sunt precizate explicit clauzele care pot fi modificate în cadrul ședințelor de tranzacționare sau a contractelor încheiate ulterior ședințelor de tranzacționare:

”Principiile/cerințele specifice pieței produselor standardizate pe termen mediu și lung sunt următoarele:

”h) în cazul tranzacțiilor încheiate direct între participanți, **prețul și cantitatea rezultate în urma tranzacției, precum și profilul de livrare nu pot fi modificate** pe perioada derulării contractului;

i) în cazul produselor tranzacționate prin mecanismul cu contraparte, **elementele care pot fi modificate în cadrul ședințelor de tranzacționare de către participanții la piața centralizată sunt prețul, exprimat în lei/MWh, și cantitatea tranzacționată, exprimată în MWh/zi;**

j) în cazul tranzacțiilor încheiate prin mecanismul cu contraparte, **prețul și cantitatea aferente unei tranzacții nu pot fi modificate ulterior datei încheierii acesteia;**

k) pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza unor contracte standard EFET ce reflectă condițiile specifice ale pieței gazelor naturale din România sau în baza unor contracte preagreate de către părțile participante la tranzacție, fiecare dintre participanții la piața centralizată de gaze naturale care au preagreat un astfel de contract informează titularul licenței de administrare a pieței centralizate cu privire la includerea celui alt participant în lista de eligibilitate cuprinzând participanții cu care acesta va putea încheia tranzacții. În această situație, accesul la tranzacționarea produselor respective, prin emiterea de ordine de răspuns, este permis oricărui participant care se află pe lista de eligibilitate a participantului inițiator, cu condiția ca în această listă să se regăsească minimum 8 participanți; l) pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza unor contracte definite de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare, accesul la tranzacționarea produsului respectiv, prin emiterea de ordine de răspuns, este permis oricărui participant înregistrat la piața centralizată de gaze naturale care îndeplinește condițiile prevăzute în convenția de participare. În această situație, titularul licenței de administrare a piețelor centralizate are obligația publicării produsului oferit la tranzacționare, inclusiv a contractului aferent, pentru o perioadă de cel puțin 3 zile lucrătoare, înaintea datei prevăzute pentru tranzacționarea respectivului produs;

l) pentru tranzacționarea gazelor naturale în baza unor contracte definite de către participantul inițiator al ordinului de tranzacționare, accesul la tranzacționarea produsului respectiv, prin emiterea de ordine de răspuns, este permis oricărui participant înregistrat la piața centralizată de gaze naturale care îndeplinește condițiile prevăzute în convenția de participare. În această situație, titularul licenței de administrare a piețelor centralizate are obligația publicării produsului oferit la tranzacționare, inclusiv

a contractului aferent, pentru o perioadă de cel puțin 3 zile lucrătoare, înaintea datei prevăzute pentru tranzacționarea respectivului produs;

m) clauzele contractelor de vânzare-cumpărare prevăzute la lit. k) și l), aferente fiecărui produs tranzacționat direct între participanți, nu pot fi modificate ulterior încheierii tranzacției. Prețul este exprimat în lei/MWh, în euro/MWh sau în USD/MWh, iar cantitatea este exprimată în MWh/zi;" Având în vedere cele precizate și ținând cont de prevederile Ordinului președintelui ANRE nr. 143/2020 concluzionăm că, în cadrul tranzacțiilor încheiate ca urmare a îndeplinirii obligației de ofertare, contractele încheiate, în conformitate cu solicitările producătorilor de gaze naturale și a participanților la piața de gaze, vor respecta contractul-cadru emis de ANRE iar cele încheiate în afara obligației de ofertare, vor putea fi oricare dintre tipurile de contracte precizate în cadrul Regulilor generale, indiferent de mecanismul de tranzacționare propus de operatorul pieței centralizate.

Referitor la clarificarea solicitată la pct. 2.3.

Așa după cum s-a reținut din preambulul adresei dvs., solicitarea unui răspuns din partea autorității vine ca urmare a unor propuneri primite de la participanții la piața centralizată de gaze naturale.

Cu acest prilej, vă recomandăm ca, înainte de a vă adresa autorității de reglementare, să supuneți procesului de consultare publică propunerile care vizează implementarea și/sau modificarea mecanismelor de tranzacționare, decizia aparținându-vă, deoarece, în calitate de operator bursier, dețineți expertiza proceselor pe acest domeniu de activitate.

Avem convingerea că veți găsi soluția legală potrivită, aceasta cu atât mai mult cu cât, pe subiectul de față, însăși concluzia dvs. este aceea că o modalitate de implementare neadecvată poate conduce la încălcarea cerințelor legale în materie.

Referitor la clarificarea solicitată la pct. 2.4.

În înțelegerea noastră, solicitarea de clarificare face trimitere, în paralel, la ambele acte normative, respectiv la prevederile art. 5 alin. (1) lit. d) din Ordinul nr. 144/2020 și la cele ale art. 5 lit. d) Ordinul nr. 143/2020.

Așa după cum ați sesizat, pentru îndeplinirea obligațiilor de ofertare în calitate de participant la piața centralizată, prin Ordinul nr. 144/2020 sunt puse la dispoziție patru categorii de contracte, care se utilizează funcție de mecanismele de tranzacționare (simplu sau dublu competitiv) ale operatorului de piață : contract tip EFET, contractul operatorului de piață, contracte preagreate și contracte propuse de participanții inițiatori. Contractul-cadru emis de ANRE și oferit ca suport în contractare prin Ordinul nr. 143/2020 se utilizează legat de obligația producătorilor care intră sub incidența acestui act normativ.

Raportarea ofertelor înregistrate precum și evaluarea îndeplinirii obligației de ofertare de către ANRE se fac în mod distinct, pe fiecare reglementare în parte.

Referitor la clarificarea solicitată la pct. 2.5,

Piețele centralizate de gaze naturale, indiferent de mecanismele utilizate, trebuie să funcționeze în baza principiilor și cerințelor legale, care statuează că accesul, negocierea și tranzacționarea trebuie să se desfășoare în condiții concurențiale și în mod transparent, public și nediscriminatoriu, pe baza regulamentelor de organizare și administrare a piețelor centralizate de gaze naturale și a procedurilor specifice, elaborate de operatorii bursieri în consultare cu societatea civilă.

Prevederile Ordinului nr. 105/2018 includ și opțiunea de selectare a partenerilor în cadrul procesului de negociere și tranzacționare a gazelor naturale, însă modalitatea de acordare și transpunere a acestei facilități trebuie făcută cu responsabilitate, în consultare cu participanții la piață, astfel încât să fie evitat orice tip de acțiune care să conducă la consecințe de natura celor sesizate de dvs.

Piețele de gaze naturale trebuie să asigure accesul liber și neîngrădit tuturor participanților la piața de gaze naturale, cu precădere furnizorilor mici și clienților finali, iar operatorii piețelor centralizate trebuie să le ofere cadrul necesar tranzacționării.

Reamintim faptul că, în conformitate cu prevederile art. 3 din Regulile generale:

”(1) Titularii licenței de administrare a piețelor centralizate organizează și administrează, în condiții de transparență, obiectivitate și nediscriminare, activitățile desfășurate de participanții înscriși la tranzacționare în cadrul segmentelor pieței centralizate de gaze naturale prevăzute la art. 2.

(2) Titularii licenței de administrare a piețelor centralizate au obligația să stabilească și să mențină reguli, proceduri, aplicații informatice și căi de comunicație securizate, de natură să le permită monitorizarea permanentă a activității membrilor pe platformele sale de tranzacționare, în scopul prevenirii, identificării și sesizării oricăror acțiuni care pot constitui abuzuri și manipulări de piață în accepțiunea și sensul prevăzut de legislația națională și/sau comunitară.”

În încheiere, vă rugăm să aveți în vedere faptul că, prin reglementările specifice, ANRE oferă **cadrul general de desfășurare a activităților în piața de energie**, iar nu soluții de natură tehnică, procedurală sau organizatorică, acestea fiind atribuțiile participanților și a operatorilor de piață, cărora le revine obligația de a pune în aplicare și respecta dispozițiile legale.

Cu stimă,

Claudiu DIMBRĂVEANU
DIRECTOR GENERAL

